

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2023 m. gruodžio 7 d. Nr. 21RE1- 295 (AG1-261/08-2023)

Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Lionelos Gelmanienės, Edvardo Juciaus, Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Karinės Zavgorodnajos,

viešajame Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos V. Ž. patikslintą skundą atsakovei Valstybinei mokesčių inspekcijai dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2023-10-02 rašto Nr. RM-34717 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja V. Ž. patikslintu skundu Komisijos prašo panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – ir VMI) 2023-10-02 raštą Nr. RM-34717 (toliau – Skundžiamas raštas), ir įpareigoti atsakovę priimti naują sprendimą (b. l. 11, 12).

Skunde nurodo, kad rugsėjo 5 d. lankėsi pas kosmetologę (*duomenys neskelbiami*), Kaune, tačiau atlikus paslaugas nebuvo išduotas kvitas. Kosmetologės paslaugos buvo atliktos nekokybiškai, todėl pareiškėja ketina ginti savo galimai pažeistas teises ir kreiptis į Vartotojų teisių apsaugos tarnybą, tačiau tam reikia kvito.

Pažymi, kad atsakovės atstovės telefonu paaiškino, kad niekur kvitų neduoda ir niekuo pareiškėjai negali padėti. Skundžiamu raštu pateikė informacinio pobūdžio informaciją, neatliko tyrimo.

Atsakovė Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos atsiliepiame į skundą prašo pareiškėjos V. Ž. skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 29, 30).

Nurodo, kad atsakovė gavo pareiškėjos 2023 m. rugsėjo 16 d. pranešimą dėl I. B. neišduoto kvito (toliau — ir Pranešimas), kuriame pranešama, kad pareiškėja 2023 m. rugsėjo 5 d. 14 val., lankėsi pas kosmetologę I. B. veido procedūrai (*duomenys neskelbiami*), Kaune, salono pavadinimas Grožio meistrai. Po procedūros sumokėjo 65 Eur grynais pinigais, tačiau nebuvo išduotas kvitas. Po procedūros pamatė žaizdelę veide. Pareiškėjai susisiekus su I. B. ji teigė negalinti padėti, kadangi Pareiškėja nenaudoja jos siūlomų veido priežiūros priemonių. Pareiškėja kreipėsi į Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą, jie siūlė kreiptis į VMI dėl neišduoto kvito.

Paaiškina, kad atsakovė įvertinusi Pranešime pareiškėjos nurodytą informaciją 2023 m. spalio 2 d. parengė atsakymą, kuriame buvo paminėta, kad „*Įvertinsime Jūsų pateiktą informaciją kartu su kita apie šį mokesčių mokėtoją turima informacija ir priimsime atitinkamus sprendimus*

dėl mokesčių mokėtojo atžvilgiu taikytinų poveikio priemonių, siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimams“.

Pažymi, kad VMI yra viešojo administravimo institucija, mokesčių administratorius, turintis įstatymų nustatytus įgalinimus, įskaitant ir privalomų mokesčių mokėtojams nurodymų apskaitos klausimais davimą (Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau — MAĮ) 33 straipsnio 7 punktą), tačiau tik kai tokie tam tikri nurodymai reikalingi mokesčių administratoriui jam pavestų funkcijų vykdymui (MAĮ 32 straipsnio 6 punktą, 33 straipsnio 1 pastraipa), o ne išimtinai pagal kitų mokesčių mokėtojų prašymus, kai tokie nurodymai reikalingi kitiems mokesčių mokėtojams. Teisės aktai neįpareigoja bei neįgalioja VMI ir VMI neduoda nurodymų mokesčių mokėtojams išrašyti tam tikrus apskaitos dokumentus kitiems mokesčių mokėtojams, siekdama išspręsti mokesčių mokėtojų tarpusavio nesutarimus, o gali duoti ir duoda tik tokius nurodymus, kurie reikalingi, kad mokesčių administratorius galėtų vykdyti jam teisės aktų pavestas funkcijas (pvz., tam tikrais atvejais, kai be nurodymo davimo mokesčių administratorius negalėtų tinkamai vykdyti savo funkcijos kontroliuoti, kad būtų teisingai apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti mokesčiai (MAĮ 25 straipsnio 1 dalies 7 punktą, 26 straipsnio 1 dalies 7 punktą)).

Parengtame Skundžiamame rašte pareiškėja buvo informuota kokias funkcijas ir teises mokesčių administratorius turi vykdydamas jam priskirtas funkcijas: *„Dėl neišduoto pinigų priėmimo kvito, paaiškiname, kad mokesčių administratoriaus pagrindinės funkcijos apibrėžtos MAĮ 25 ir 26 straipsniuose, viena pagrindinių funkcijų — kontroliuoti, ar teisingai apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti mokesčiai. Pagal MAĮ 33 straipsnį mokesčių administratorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, gali duoti nurodymus mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo ir mokėjimo, turto bei pajamų deklaravimo bei apskaitos tvarkymo klausimais. Atsižvelgiant į šių straipsnių nuostatas, mokesčių administratorius neįgaliotas teikti nurodymus, nesusijusius su aukščiau paminėtais teisės akte apibrėžtais klausimais, tame tarpe ir duoti nurodymą išrašyti pinigų priėmimo kvitą.“* Taip pat pareiškėja buvo informuota, kad pagal VMI viršininko 2019 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. VA-39 patvirtintų Pinigų priėmimo ir pinigų išmokėjimo kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos taisyklių 5 punktą kvitai išrašomi ūkinės operacijos metu arba tuoj pat jai pasibaigus, todėl įsigyjant paslaugas ir atsiskaitant grynais pinigais, siūlome vykstančias ūkinės operacijas patvirtinančių buhalterinės apskaitos dokumentų prašyti nedelsiant, ūkinės operacijos metu.

Skundas atmestinas

Byloje kilo ginčas dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2023-10-02 rašto Nr. RM-34717 teisėtumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja per VMI platformą 2023-09-16 pateikė el. paklausimą, kuriame nurodė, kad 2023 m. rugsėjo 5 d. 14 val. lankėsi pas kosmetologę I. B. veido procedūrai (*duomenys neskelbiami*), Kaune, salonas – Grožio meistrai; po procedūros kosmetologė nurodė, kad mokėti reikia tiesiogiai jai; sumokėjus 65 Eur grynais pinigais, nebuvo išduotas kvitas; kosmetologė siūlė įsigyti produktų; po procedūros atsirado žaizdelė veide; susisiekus su kosmetologe, ji teigė negalinti padėti, nes pareiškėja nenaudoja jos siūlomų veido priežiūros priemonių; pareiškėja pageidauja kreiptis į Vartotojų teisių apsaugos tarnybą, jai patarė kreiptis į VMI dėl neišduoto kvito (b. l. 15).

Skundžiamame rašte atsakovė informavo pareiškėją, kad įvertins pateiktą informaciją kartu su kitais duomenimis apie nurodytą mokesčių mokėtoją ir priims atitinkamus sprendimus mokesčių mokėtojos atžvilgiu dėl taikytinų poveikio priemonių, siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimams mokesčių mokėjimo srityje pagal MAĮ 114 straipsnį. Nurodyta, kad siekiant galimų teisės aktų pažeidimų nustatymo ir užkardymo efektyviausiu būdu, įstatymo nustatyta tvarka neturi teisės atskleisti informacijos apie priimtus sprendimus ir jų rezultatus pagal MAĮ 38 straipsnį. Dėl neišduoto pinigų priėmimo kvito Skundžiamame rašte paaiškintos mokesčių administratoriaus pagrindinės funkcijos ir galimų duoti nurodymų sritys (MAĮ 25, 26, 33 straipsniai) ir paaiškinta,

kad mokesčių administratorius neįgalios teikti nurodymus išrašyti pinigų priėmimo kvitą. Paaiškinta, kad pats vartotojas po ūkinės operacijos pinigų priėmimo kvito turi reikalauti nedelsiant (VMI viršininko 2019-05-10 įsakymu Nr. VA-39 patvirtintų Pinigų priėmimo ir pinigų išmokėjimo kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos taisyklių 5 p.). Rašte nurodyta apskundimo tvarka (b. l. 3, 13).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja MAĮ ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ).

Valstybinė mokesčių inspekcija yra valstybės institucija, atsakinga už MAĮ 13 straipsnyje įvardintų mokesčių, išskyrus muitus, administravimą (MAĮ 15 str.). Centrinio mokesčių administratoriaus funkcijos apibrėžtos MAĮ 25 str., Vietos mokesčių administratoriaus funkcijos – MAĮ 26 str. Mokesčių administratorius (jo pareigūnas), atlikdamas jam pavestas funkcijas, privalo: skatinti savanorišką mokesčių sumokėjimą; nepažeisti mokesčių mokėtojo teisių; tiksliai laikytis mokesčių teisės aktų; pagal savo kompetenciją ginti teisėtus valstybės interesus; užtikrinti informacijos apie mokesčių mokėtoją slaptumą; naudotis savo teisėmis tik tiek, kiek tai susiję su jam pavestomis funkcijomis; atlikdamas savo funkcijas, stengtis kuo mažiau trikdyti mokesčių mokėtojo veiklą ir kt. pareigas (MAĮ 32 str.).

Komisija, sprendama Skundžiamo rašto teisėtumo klausimą, pirmiausia pažymi, kad VMI ginčo atveju veikė viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai taikytinos VAĮ nuostatos, kurios, be kita ko, nustato viešojo administravimo principus, garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAĮ 1 straipsnio 1 dalis).

VAĮ 2 straipsnio 14 dalyje nustatyta, kad skundu laikomas asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti. Nors pareiškėja kreipėsi į atsakovę ne skundu, bet paklausimu, tačiau vertindama paklausimo, t. y. rašytinio kreipimosi į VMI turinį, Komisija šį paklausimą kvalifikuoja kaip skundą. VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas, reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Sprendamas dėl informacijos išsamumo principo, Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra konstatavęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (žr., pvz. LVAT 2012 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A438-7/2012).

Viešojoje teisėje taikomi įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad viešojo administravimo subjektai vykdydami įstatymais joms priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai.

Iš bylos medžiagos matyti, kad pareiškėja 2023-09-16 paklausimu atsakovei nurodė galimus mokesčių mokėtojos – kosmetologės – pažeidimus, tačiau jokio konkretaus prašymo savo atžvilgiu nesuformulavo, o tai reiškia, kad pareiškėja nesiekė, kad konkrečiai jos atžvilgiu būtų priimtas individualaus pobūdžio administracinis sprendimas, kuriuo būtų nustatytos jos teisės ar pareigos. Iš esmės ir šioje administracinėje byloje pareiškėja siekia Skundžiamo rašto panaikinimo ir atitinkamai pripažinimo, kad VMI, pareiškėjos nuomone, nekompetentingai reagavo į pareiškėjos 2023-09-16 paklausimą, todėl pareiškėjai pateikė tik informacinio pobūdžio informaciją.

Administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei (VAĮ 2 str. 5 d.). Komisija sprendžia, kad Skundžiamas raštas nelaikytinas individualiu administraciniu sprendimu, nes sukelia pareiškėjai subjektyvių teisių pasekmių, kadangi jame nėra nustatyta jokių privalomų

patvarkymų (teisių ir pareigų) pareiškėjos atžvilgiu. Tačiau Skundžiamu raštu yra realizuojama pareiškėjos teisė gauti informaciją apie VMI atliktas procedūras tokia apimtimi, kurią pagal VMI veiklą reglamentuojančius teisės aktus atsakovė gali suteikti pareiškėjai. Šiame kontekste Komisija pažymi, kad pateikiamos informacijos apie taikomas priemones atskleidimą riboja MAĮ 38 str. 1 d. įtvirtintas imperatyvas, kad informacija apie mokesčių mokėtoją, pateikta mokesčių administratoriui, turi būti laikoma paslapyje ir naudojama tik teisėtiems tikslams. Komisijos vertinimu, Skundžiamame rašte atsakovė tinkamai motyvavo papildomos informacijos pateikimo ribojimo prielaidas, t. y. galimų teisės aktų pažeidimų nustatymo ir užkardymo efektyviausiu būdu tikslu negalima atskleisti informacijos apie priimtus sprendimus ir jų rezultatus ir nurodė aiškų teisinį pagrindą.

Taigi, šioje byloje sprendžiamas tik tai, ar VMI, vykdydama jos kompetencijai pavestas funkcijas, tinkamai atliko savo pareigą informuoti pareiškėją apie atliktus veiksmus (procedūras) pagal pareiškėjos skunde (paklausime) nurodytas aplinkybes savo kompetencijos ir įgaliojimų ribose.

Iš Skundžiamo rašto turinio matyti, kad atsakovė pateikė pareiškėjai informaciją, kad pareiškėjos pateikti duomenys bus panaudoti sprendžiant dėl kosmetologės atžvilgiu taikytinų poveikio priemonių, siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimams mokesčių mokėjimo srityje; taip pat išaiškino, kad atsakovės veiklą reglamentuojantys teisės aktai neįpareigoja ir neįgalioja duoti nurodymus mokesčių mokėtojams išrašyti tam tikrus apskaitos dokumentus kitiems mokesčių mokėtojams, siekdama išspręsti mokesčių mokėtojų tarpusavio nesutarimus, pagal MAĮ 25 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir 26 straipsnio 1 dalies 7 punktą VMI kompetencijai priskiriama duoti tik tokius nurodymus, kurie reikalingi, kad mokesčių administratorius galėtų vykdyti jam teisės aktų pavestas funkcijas. Pareiškėjai paaiškinta, kad atsakovei priskirta funkcija kontroliuoti, ar teisingai apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti mokesčiai, tačiau VMI kompetencijai nepriskirta mokesčių mokėtojui duoti nurodymą išrašyti pinigų priėmimo kvitą. Įvertinusi nurodytas aplinkybes, Komisija daro išvadą, jog atsakovė nepažeidė VAĮ numatyto išsamumo principo, nes Skundžiamame rašte išdėstytos pareiškėjos skundo nagrinėjimui įtakos turėjusios aplinkybės ir konkrečios teisės aktų nuostatos.

Iš Skundžiamo rašto turinio Komisija sprendžia, kad atsakovė, įvertinusi pareiškėjos paklausime nurodytą informaciją, pareiškėją informavo raštu, pareiškėjai aiškiai ir pakankamai išsamiai nurodė faktines aplinkybes, taip pat teisės normas, kurios apibrėžia VMI kompetenciją sprendžiant tokio pobūdžio skundus (paklausimus).

Skundžiamame rašte yra nurodyta tinkama apskundimo tvarka; pasirašytas tinkamo subjekto.

Komisija vertina, kad Skundžiamo rašto panaikinimas teisinių pasekmių požiūriu pareiškėjai niekaip nebūtų reikšmingas.

Komisija byloje nustatytų faktinių aplinkybių pagrindu ir vadovaujantis aptartu teisiniu reguliavimu, konstatuoja, kad pareiškėjos teisė gauti atsakymą buvo realizuota tinkamai, t. y. VMI tinkamai, pagal kompetenciją reagavo į pareiškėjos skunde (paklausime) nurodytas aplinkybes ir Skundžiamu raštu pateikė pareiškėjai motyvuotą ir išsamų atsakymą, todėl jo naikinti pareiškėjos skunde nurodytais argumentais nėra teisinio pagrindo.

Atmetus skundo reikalavimą dėl Skundžiamo rašto panaikinimo, nėra pagrindo įpareigoti atsakovę pareiškėjos 2023-09-16 skundą (paklausimą) nagrinėti iš naujo, todėl šioje dalyje skundas taip pat atmetinas kaip nepagrįstas.

Vadovaudamasi Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos V. Ž. patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo ginčo šalys gali apskųsti Regionų apygardos administracinio teismo Kauno rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Birutė Pranevičienė

Komisijos nariai

Lionela Gelmanienė

Edvardas Jucius

Karine Zavgorodnaja